LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Llicències lliures i obertes

Propietat intel·lectual, drets d'autor i llibertat d'ús

Barcelona, El Far, 16 de novembre de 2017

+ més informació

freeknowledgeinstitute

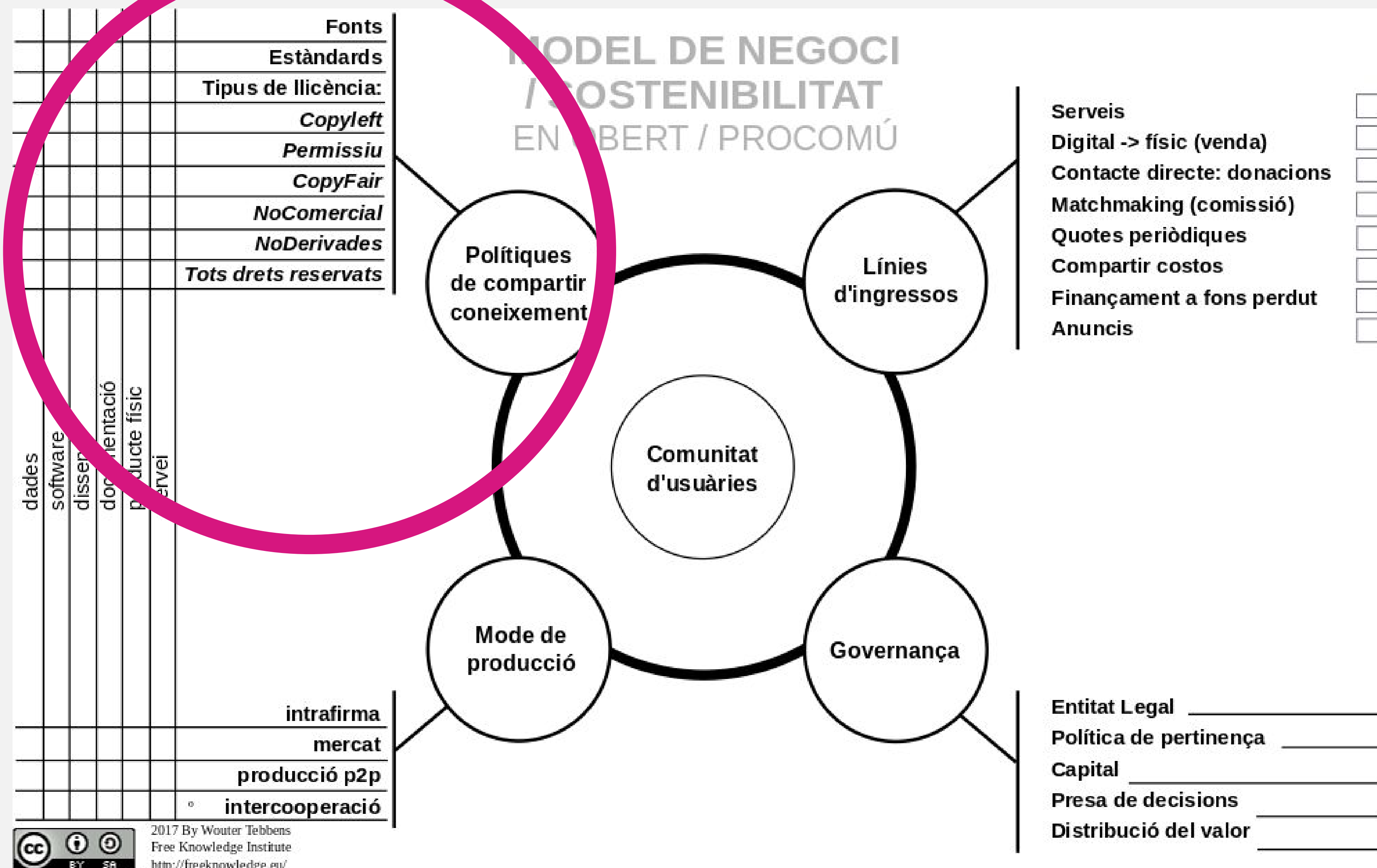
Lab COOP

Barcelona Activa

Ajuntament de Barcelona

LA COMUNIFICADORA

programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

propietat intel·lectual != propietat de les coses

(drets reals)

propietat sobre l'obra creativa com a producció de la ment humana

propietat sobre l'objecte físic: la pintura sobre el seu suport

origen de la propietat intel·lectual ~s.XVIII

Antecedents: Control de publicació de l'Església i la Reialesa.

Llicències d'impressió, monopolis, prohibicions

El dret (de publicació) emana del Monarca

1721 > Bach va regalar uns concerts al Marquès de Brandenburg

> no es van interpretar fins 100 anys després (font: Legalment - Josep Matas)

Imatges: Elias Gottlob Haussmann 1746 - Domini públic + Antoine Pesne 1710 - Domini públic

origen de la propietat intel·lectual ~s.XVIII

Anglaterra:

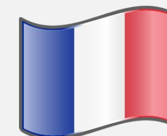
Estatut de la Reina Anna 1710.

> Reconeix i limita els drets explotació d'obres als editors (14 anys); dret de l'autor a escollir editor.

> Bases dret copyright anglo-saxó

França:

Dret natural individual dels autors

> El poden cedir a un editor. Supressió privilegis

> Bases dret d'autor continental

Le Chapelier

Lakanal

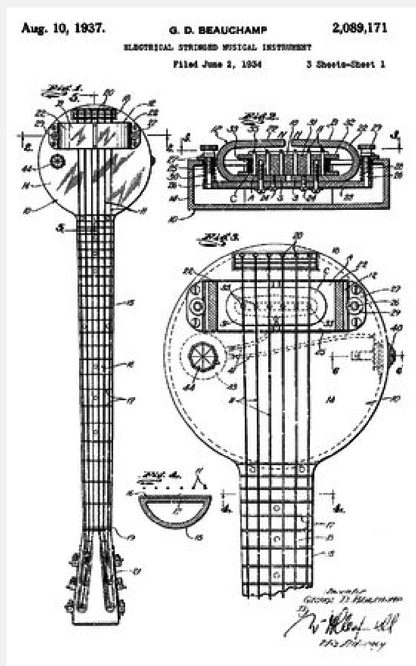
+ més informació

LA COMUNIFICADORA

programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

3 tipus de propietat intel·lectual

La propietat industrial: drets sobre una invenció amb aplicació industrial o sobre una marca distintiva

S'adquireix per registre

Durada temporal (entre 10 i 50 anys)

Extensió territorial limitada a l'àmbit administratiu on s'ha concedit i als àmbits amb els quals hi hagi acords.

Les patents i les marques registrades són figures de protecció de la propietat industrial

+ més informació

freeknowledgeinstitute

Lab COOP
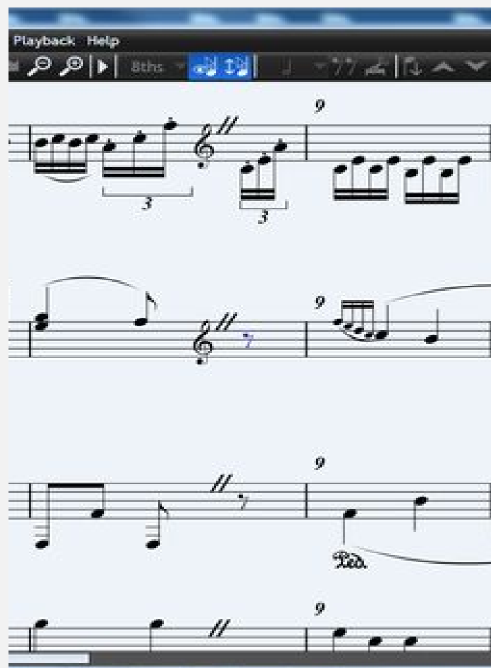
Barcelona Activa

Ajuntament de Barcelona

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

3 tipus de propietat intel·lectual

Els drets d'autor: drets sobre la plasmació d'una creació intel·lectual

S'adquireix en l'acte de creació

Són universals

Protegeixen el reconeixement i altres drets morals

Permeten fer ús i cedir els drets d'explotació

S'extingeixen passat un període d'anys (70 anys en la majoria d'estats) després de la mort de l'autor.

+ més informació

freeknowledgeinstitute

Lab COOP

Barcelona Activa

Ajuntament de Barcelona

3 tipus de propietat intel·lectual

Els drets connexos als drets d'autor: són drets sobre l'obra dels qui no en són els autors però que hi tenen un paper rellevant, com els intèrprets (música, teatre, cinema), els qui fan enregistraments sonors o radiodifusió.

Els drets i l'abast varien molt segons el país

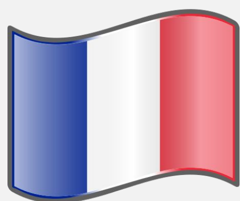
Sempre tenen una durada limitada que sol ser d'entre 20 i 50 anys des que s'adquireix.

+ més informació

3 tradicions jurídiques dels drets d'autor

Tradició anglosaxona del copyright com a dret patrimonial: obra com una mercaderia. Cal un registre. Fins ~1989.

Tradició continental europea dels drets d'autor com a dret natural: la creació de l'obra genera un dret natural, no concedit.
Drets morals irrenunciables + drets explotació que es poden cedir.

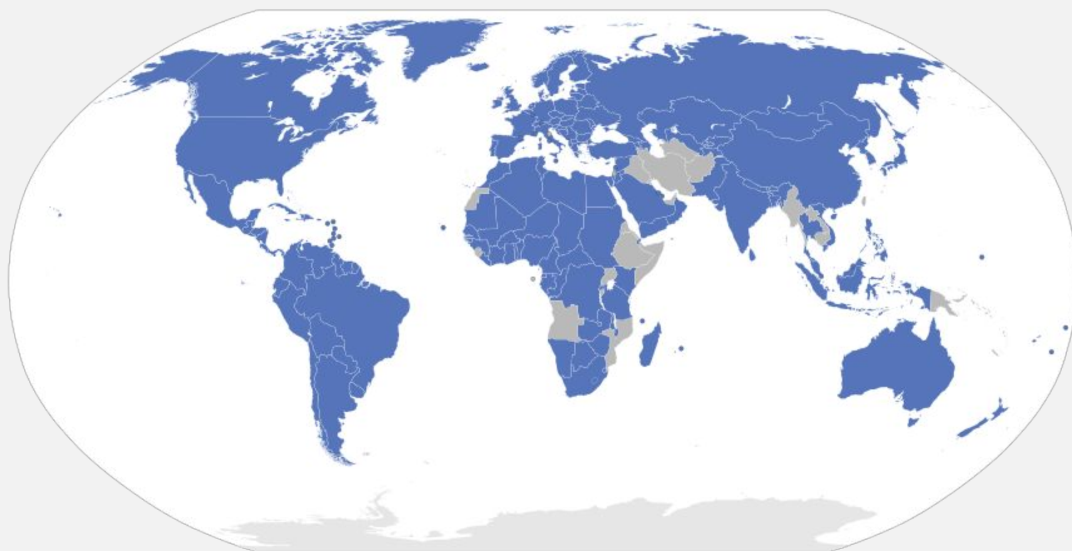
Tradició socialista continental amb durada més limitada i més excepcions per tipus d'ús. No reconeguts a ~estrangers. De 1925~1990

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Conveni de Berna 1886
(actualitzacions posteriors fins 1979)

Text del conveni

- Protecció obra: **vida autor + 50 anys** (ampliable pels estats signants)
- **Límits** per preservar accés cultura (a concretar pels estats signants)
- Separació entre **drets d'explotació** (que es poden cedir) i **drets morals** (irrenunciables)

Confluència

- 1988 el signa **Gran Bretanya**
- 1989 el signa **EUA**. VARA Act 1990 limita drets morals arts plàstiques i permet renunciar per ús específic.
- 90's el signen països **ex-socialistes**

+ més informació

freeknowledgeinstitute
Lab COOP
Barcelona Activa
Ajuntament de Barcelona

2 tipus de drets d'autor

Drets morals o extrapatrimonials

(intransferibles, inalienables, no es poden cedir)

- Dret d'atribució o **reconeixement**.
- Dret d'**integritat** de l'obra.
- I també: accès a l'exemplar rar, retractar-se, etc.

Drets patrimonials o d'explotació

(transferibles, es poden cedir)

- **Reproduir** o distribuir l'obra o còpies d'aquesta.
- Mostrar, presentar o interpretar l'obra **públicament**.
- Fer obres **derivades** basades en la transformació de l'obra.

Com cedir-los?

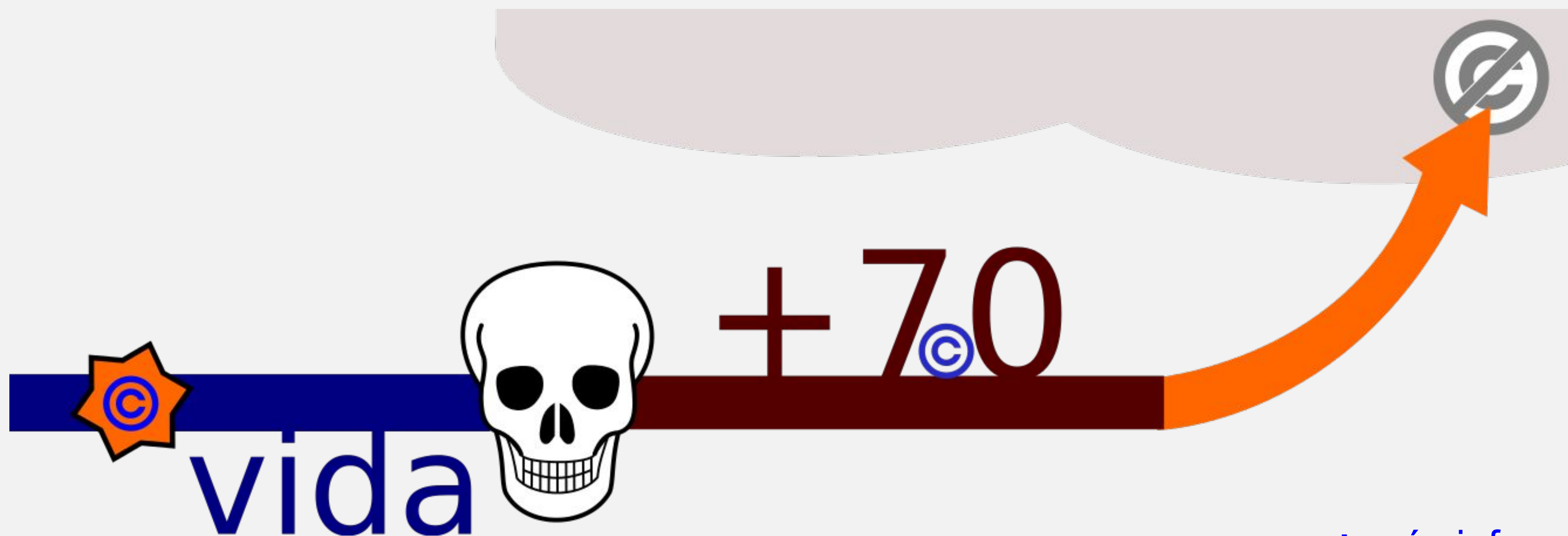
- **Contracate** amb un editor o divulgador.
- Acord d'adhesió a una **societat de gestió** de drets que els explotarà en anom seu.
- **Permisos** o **llicències** que acompanyin l'obra en ser publicada.

+ més informació

Durada dels drets d'autor a Espanya

LPI. Ley de Propiedad Intelectual

- Des de la seva creació fins **70 anys** després de la mort de l'autor
- Per als morts abans de 1987 fins **80 anys** després de la seva mort

+ més informació

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Domini Públic, límits dels drets d'autor

La propietat intel·lectual podria entrar en conflicte amb el dret d'accés a la cultura
Berna indica que els estats poden regular:

- Dret de citació justificada d'obres publicades.
- Dret d'ús justificat en l'ensenyament.
- Possibilitat que els estats signants permetin la reproducció d'obres periodístiques i d'actualitat.
- Possibilitat que els estats signants permetin la reproducció d'obres literàries o artístiques quan es mostren o citen en esdeveniments d'actualitat.

La **LPI Espanyola** també permet:
llibertat de panorama per a la reproducció d'obres que estiguin permanentment a l'espai públic. La paròdia d'obres protegides (art. 39 LPI), la interpretació de música en actes oficials o religiosos gratuïts (art. 38 LPI), la reproducció sense finalitat de lucre en benefici de persones discapacitades (art. 31 bis LPI), així com les còpies per a ús privat (art. 31 LPI)
.

+ més informació

freeknowledgeinstitute Lab COOP Barcelona Activa Ajuntament de Barcelona

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Llicències lliures: 4 llibertats

la **llibertat 0 d'utilitzar** l'obra i gaudir dels beneficis del seu ús

la **llibertat 1 per estudiar** l'obra i aplicar el coneixement adquirit amb ella

la **llibertat 2 per fer i redistribuir còpies**, totals o parcials, de la informació o expressió

la **llibertat 3 per fer canvis i millores**, i per distribuir les obres derivades

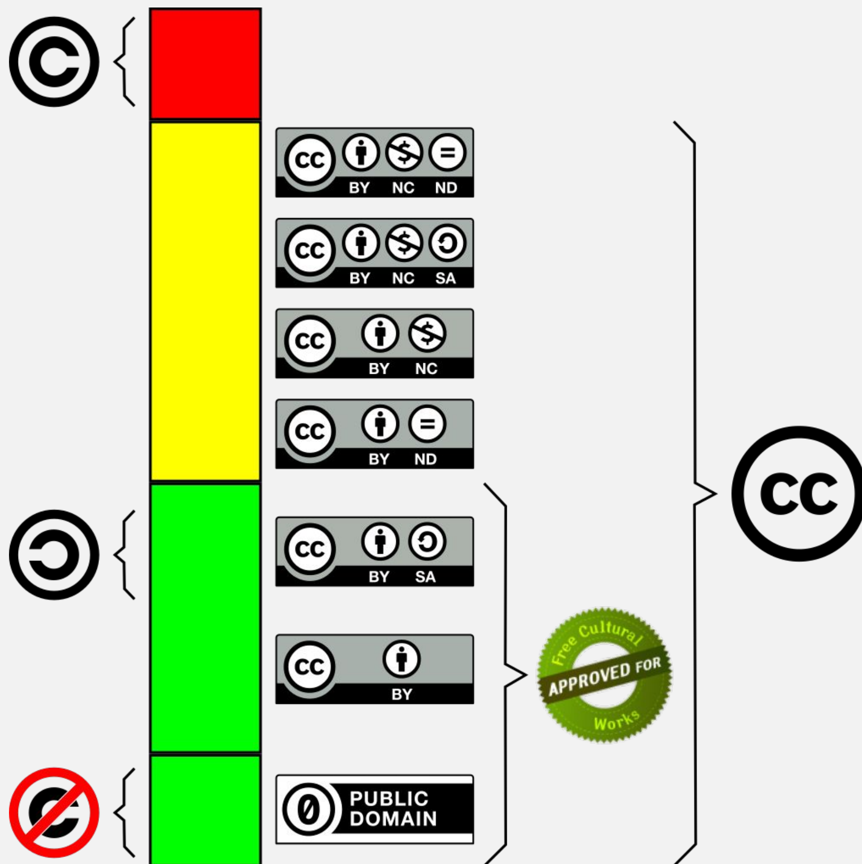

Richard Stallman va iniciar el projecte GNU el 1984, va definir la GPL i va crearla FSF

Vegeu: [Freedom defined]

Llicències: alguns drets reservats

Creative Commons: 4 reserves de drets, 6 llicències

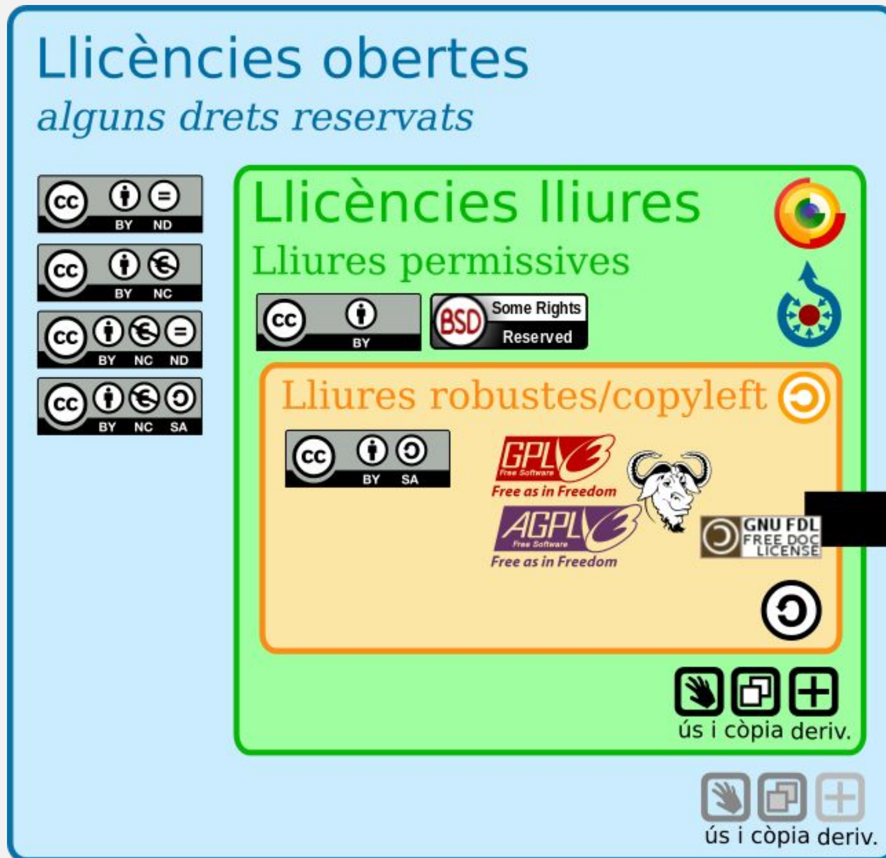

Drets d'explotació que exerceix l'autor o titular amb les llicències

- Dret al **reconeixement** - BY
- Dret a impedir les **obres derivades** - ND
- Dret a impedir l'ús **comercial** - NC
- Dret a obligar a **compartir igual** - SA

+ més informació

Llicències: una classificació

- Les **llicències obertes** són les que obren alguns drets (i en reserven altres)
- Les **llicències lliures** són les llicències obertes que obren els drets que fan possible les 4 llibertats
- Les **llicències copyleft** (o robustes) són les llicències lliures que obliguen fer servir la mateixa llicència, mantenint les obres derivades lliures, forçant la reciprocitat

+ més informació

Imatge: Dvdgmz CC0

Llicències: BSD i GNU

- Les **llicències BSD** (de Berkeley Software Distribution) són llicències lliure **permissives** de sofware de codi obert; permeten aplicar una llicència diferent (o fer privatiu) el sofware derivat.

- La **GPL** (de GNU Public License) és una llicència lliure **copyleft** de software de codi obert que obliga a utilitzar la mateixa llicència en la distribució del software derivat

- La **AGPL** (de Affero GNU Public License) és una llicència lliure **copyleft** de software de codi obert que obliga a utilitzar la mateixa llicència en el software derivat tant si es distribueix com si es presta un servei des de la web sense distribuir-lo

Llicència: copyfair o copyfarleft

Peer Production Licence

- Llicència derivada de la Creative Commons No Comercial
- Creada per J.Magyar i D.mytri Kleiner, promoguda per P2P Foundation
- Limita l'ús comercial a organitzacions o col·lectius propietat dels treballadors

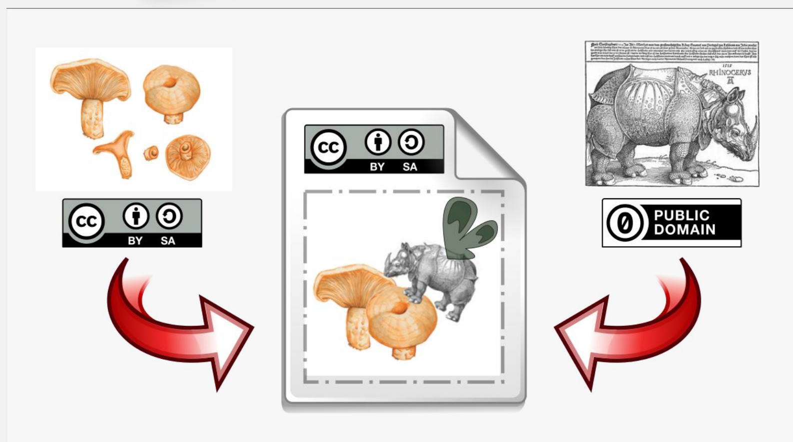
Telekommunist Manifesto
Peer Production Licence

Obra composta i obra derivada

Obra composta

- Inclou altres obres sense integrar-les
- Cada obra pot tenir la seva llicència o condicions de drets
- Hi pot haver una llicència “per defecte” dels continguts i llicències específiques per alguns d’ells

Obra derivada

- Transformació d’una obra
- O integració d’altres obres, amb aportacions pròpies
- Les llicències de les obres originals han de ser compatibles
- La llicència de la obra derivada pren les condicions de la més restrictiva

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Remix Game

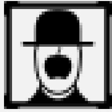
Objectiu: guanya el primer jugador capaç de combinar quatre tipus de mitjans (text, imatge, àudio, vídeo) amb llicències compatibles.

Joc: Barrejar la baralla i donar set cartes a cada jugador. Col·loqueu les cartes restants al centre de la zona de joc. Quan sigui al teu torn, pregunta a un altre jugador per una carta específica per llicència i tipus de mitjà ("Tens una carta CC By Audio?"). Si l'altre jugador té la carta sol·licitada, ha de lliurar-la al jugador que li ha demanat, que pot demanar una altra carta al mateix o a qualsevol altre jugador. Si l'altre jugador no té la carta, respon "Busca-la!", I el primer jugador pren una carta de la pila restant (si n'hi ha). Això acaba al seu torn.

Guanyar el joc: qui aconsegueix combinar els quatre tipus de mitjans (text, imatge, àudio, vídeo) amb llicències compatibles, la persona afortunada ha de cridar "REMIX". bastant fort, i a continuació revelar el remix als altres jugadors. Els altres jugadors haurien de fer tot el possible per invalidar el remix per motius legals (és a dir, trobar problemes de compatibilitat de la llicència amb el remix).

remix game

Llicències: segons tipus d’obra

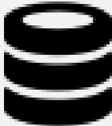
- **obres culturals** / drets d'autor
    - obertes i lliures: CC, GFDL, ...

<code>

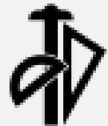
- **software** / drets d'autor / polèmica patents
    - obertes i lliures: GPL, AGPL, LGPL, BSD, MPL, MIT, ...

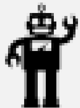
- **tipografia** / drets d'autor - obra aplicada
    - obertes i lliures: SIL, ...

- **bases de dades** / dades no protegibles - protecció estructura
    - obertes i lliures: ODL, ...

- **dissenys** / protecció plànols, esquemes - drets d'autor / marca registrada / patents
    - obertes i lliures: les de obres culturals, software o hardware

- hardware / protecció plànols, esquemes - drets d'autor / marca registrada / patents
    - obertes i lliures: OHL, SHL, ... / certificacions

+ info: Draft DDIY Dominant legal challanges

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Comunificar és transformar alguna cosa en comunal, fer-la un procomú

Amb col·laboració honesta, relacions justes i condicions dignes de les persones que en formen part